

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo 05.03.2009
143/7.08/IS

Høringsuttalelse vedrørende forslag til lovendring med sikte på å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver.

Viser til høringsbrev om forslag til lovendring med sikte på å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver av 08.12.2008

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) har kommentert de forskjellige endringsforslagene som Departementet har vurdert, samt kommet med noen avsluttende bemerkninger vedrørende problemstillinger som NFU mener Departementet bør vurdere nærmere.

Kommentar til punkt 3. "Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent."

NFU stiller seg bak Departementets vurdering og viser i den sammenheng særlig til at å imøtekomme behov hos den enkelte vil bedre samspillet mellom offentlig og privat pleie. Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent vil gjøre at en større andel vil kunne kombinere familieomsorg og det å kunne stå i jobb.

Kommentarer til punkt 4. "Utvidelse av pleiepenger ved hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen fra 20 til 60 dager."

NFU stiller seg bak forslaget til Departementet.

Kommentarer til punkt 5. "Rett til fortsatt ytelse i en overgangsperiode etter at pleie av barn er opphørt."

NFU stiller seg bak den vurderingen Departementet har lagt til grunn. NFU vil understreke viktigheten av at det gis rett til ytelse i en overgangsperiode i de tilfellene hvor det foreligger et langt pleieforhold. Dette forslaget vil forhåpentligvis være med på å lette på den økonomiske usikkerheten som kan oppstå i forbindelse med at pleiebehovet opphører fordi barnet dør. NFU er derimot ikke enig i Departementets forslag om at barnet må ha mottatt forhøyet hjelpestønad med høyeste sats for at en

fortsatt skal ha rett til ytelse. Behovet for fortsatt hjelpetønad i en overgangsperiode bør gis uavhengig av om denne har vært forhøyet, og på hvilket nivå.

Kommentarer til punkt 6. "Forslag til ny ordning med permisjonsrett i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år".

NFU anser det som svært viktig at det lovfestes en rett til permisjon for å kunne ta seg av familiemedlemmer over 18 år. Det fremgår av høringsbrevet at det følger av undersøkelser at et flertall av de som yter omsorg overfor nære familiemedlemmer har opplevd situasjoner som har gjort det vanskelig for dem å kombinere omsorgsforpliktelsene med jobb. Dette vil i særlig grad være tilfelle når det gjelder familiemedlemmer som har omsorgsforpliktelser overfor voksne med funksjonsnedsettelse. Det er en kjensgjerning at flere utviklingshemmede bor hjemme hos foreldrene også etter at de er fylt 18 år. Selv om de da vil ha krav på tjenester fra kommunene vil det særlig ved sykdomstilfeller oppstå tilfeller hvor kommunene ikke har kapasitet og hvor foreldrene er de som må stå for omsorgen. Dette gjelder også overfor utviklingshemmede som har rett til en utvidet skolegang. Her vil det oppstå tilfeller hvor eleven blir syk og hvor dette utløser særlige omsorgsbehov. Det vil i disse tilfellene være foreldrene selv som utøver omsorgen i sykdomsperioden. Dette er også et resultat av at det ikke er opprettet rutiner i kommunene som er i stand til å yte omsorg på kort varsel.

På bakgrunn av dette vil NFU henstille Departementet om å ikke stille krav til dokumentasjon for sterkt. Flertallet av disse tilfellene vil gjelde omsorgsbehov på bakgrunn av sykdom hvor det ikke er hensiktsmessig med legebesøk etc. Ved å stille for strenge krav til dokumentasjon vil dette være med på å "byråkratisere" sykdomstilfellene, og oppleves som en ytterligere belastning for de som yter omsorgen.

NFU vil også understreke behovet for at det ytes kompensasjon overfor de som yter omsorg etter Departementets nye lovforslag. Som understreket over vil flere av de som vil omfattes av denne bestemmelsen være foreldre eller andre pårørende til mennesker med ulike bistandsbehov som fortsatt bor i foreldrehjemmet eller hos andre pårørende. Det ytes her et betydelig bidrag til den kommunal omsorgstjenesten og det fremstår dermed som lite gjennomtenkt at det ikke er lagt til grunn at disse skal tilstås kompensasjon ved akutte omsorgsbehov. NFU har full forståelse for at dette vil påføre arbeidsgivere en økt kostnad, samt en uoversiktlig situasjon, men det fremstår for NFU som svært uheldig å dytte denne kostnaden over på de pårørende som ved å yte frivillig bistand sparer samfunnet for betydelige kostnader gjennom sin innsats.

NFU ber derfor Departementet vurdere om det er behov for en differensiering når det gjelder bakgrunnen for omsorgsbehovet. Dette for å sørge for at særlig de som tar seg av nære pårørende med særlige bistandsbehov, som ville utløst en rett til kommunale tjenester, gis en lønnskompensasjon for eventuelle permisjonen disse tar ut ved særlig behov. Eventuelt vil NFU be Departementet om en vurdering av muligheten til å utvide betegnelsen "barn" i arbeidsmiljøloven § 12-9 (3). Behovet for tilsyn opphører ikke når barnet blir 18 år, og det bør derfor åpnes for at omsorgsmottaker kan få ivareta sitt omsorgsbehov ved at foreldrene gis en utvidet adgang til permisjon ved lønn også etter at barnet er fylt 18 år.

Avslutningsvis ønsker NFU å bemerke at Departementet i sin gjennomgang av Folketrygdloven kapitel 9 om pleiepenger ikke har tatt med spørsmålet om kompensasjon for tapt lønnsanseelse i den perioden vedkommende har mottatt ytelsen. Den som har mottatt pleiepenger vil i denne perioden ikke ha vært omfattet av individuelle lønnsforhandlinger hvor vedkommende ikke har graderte ytelser. NFU ber derfor Departementet se på hvordan en kan ivareta mottakeren av pleiepenger sin lønnsmessige utvikling. Dette vil være et viktig signal når det gjelder å vise at de som utfører et betydelig omsorgsarbeid ikke skal bli "straffet" for dette ved at de blir hengende etter lønnsmessig.

Helene Holand
Forbundsleder

Vibeke Seim-Haugen
Generalsekretær